

[...]

איך טיפל צה"ל במשבר בשורותיו — אולי הקשה ביותר שחוזה מאז, להבדיל, מלחמת יום הכיפורים? שני חוקרי מדע המדינה, פרופ' ריסה ברוקס מאוניברסיטת מרקט במילווקי והישראלי ד"ר אבישי בן ששון-גורדיס מאוניברסיטת הרווארד, דווקא מעניקים לרמטכ"ל ציונים גבוהים. השניים כתבו במאמר שהתפרסם בחודש שעבר באתר "ג'אסט סקיוריטי" כי הלוי ניהל עד כה היטב את המשבר או לפחות בחר בדרך הפעולה הכי טובה מבין אלה שעמדו לרשותו. לדבריהם, הוא לא נכנע לדרישות נתניהו לגנות את אנשי המילואים או לנקוט פעולות מקטבות. הרמטכ"ל ואנשיו הפגינו את המודעות הפוליטית הנדרשת למצב הפוליטי החדש, בלי להסתבך בעצמם במוקד המחלוקת. כעת הם מנסים להגביל את הנזק. ברוקס ובן ששון-גורדיס סבורים שזו דוגמה טובה לאופן שבו מנהיגים צבאיים צריכים להתנהל בזמן משבר פוליטי חריף ומפלג בארצותיהם.

הסיכום של ד"ר עידית שפרן-גיטלמן, מומחית ליהסי צבא-חברה מהמכון למחקרי ביטחון לאומי באוניברסיטת תל אביב, מעט פסימי יותר. שפרן-גיטלמן אמרה ל"הארץ" כי "מפקדים לא אוהבים לעסוק בסוגיות החוסות תחת הכותרת צבא-חברה. הסוגיות הללו מפלטטות עם אווירה פוליטית שממנה הם מתרחקים כמו מאש. הן מחייבות אותם לנקוט עמדה ערכית, שכמעט תמיד יהיה מי שלא יהיה מרוצה ממנה. ובעיקר, העיסוק בכך מוליך אותם לטריטוריה שבה כישורים מבצעיים אינם יכולים לעזור."

לדבריה, "מעבר לאתגרים הכרוכים בשמירה על כשירות ולכידות, החודשים האחרונים הבהירו לפיקוד הבכיר כי מי שנלחם על שימור מודל 'צבא העם' כדי ליהנות מכוח האדם הטוב ביותר בעבורו נאלץ גם להתמודד עם ההשלכות של המודל. כשליבת הערכים המשותפים מתערערת, כל היסודות שעליהם נשען המודל מתערערים איתה. שום נאום על צה"ל כגורם מלכד לא ישכנע את מי שחרד לזהותה של המדינה. אנשי מילואים עולים על טיסות ארצה מחו"ל כדי להתייצב למלחמה כשהם מאמינים בצדקתה. אבל כשהקרקע נשמטת מתחת לצדקת הדרך, הם מתייצבים בחזית האחרת כדי להשיב אותה. כך נוצרת בעיה לרמטכ"ל, אבל הכלים לפתרונה מצויים בידיים אחרות. הטרגדיה היא שאלה בדיוק ידיהם של האנשים שאליהם הוא כפוף."

לכתבה המלאה:

<https://www.haaretz.co.il/digital/democracy/2023-09-10/ty-article-magazine/.highlight/0000018a-6aaa-dd96-ab8b-faac2cc00000>